

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4 *
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 6 *
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és kedd utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 8.

A múlt idők katonai programja.

Ezt a hangzatos címet adta a vén generális programja egyik részének ismerkedjünk hát.

Néhai Deák Ferencz hagyatékát az a hatalmas közjogi munka képezi, melyet dr Lustkandel, volt osztrák fizetett közjogi tudós arra a munkájára írt, melyben ez utóbbi a katonai ügyeket, szemben Magyarországgal követeléseivel, tárgyalta.

Elég rámutatnunk Lustkandel nevére, hogy mindenki tudja, micsoda eszmék sugalmazták azt Magyarországgal szemben.

Mert Ausztriából, amióta összeköttetésben vagyunk vele, Magyarországgal szemben csak gyűlölet, elnyomás, zsarnoki törekvések éltek és élnek a mai napig.

A vén generális abban a légkörben szedte össze közjogi tudományát, abban él, abban leledzik még a miniszterelnöki székben is, hova őt a király állította.

Szégyen pirja borítja arcunkat, amikor látjuk, hogy a magyar parlament élén álló miniszterelnöki székből éppen Lustkandel eszméit hirdetik nekünk, azoknak, akik abban nőttünk fel, amit az 1790. évi 10. t.-cz. következőkben fejez ki:

»Magyarország csatlolt részeivel szabad ország legyen és az egész törvényes kormányzati formát illetőleg független, azaz

semmi más országnak vagy népnek alá nem vetett, hanem saját állammal, alkotmánnyal bíró... saját törvényei és szokásai szerint, nem pedig más tartományok módjára igazgatandó s kormányzandó.«

A magyar miniszterelnök alább helyez minket annál, amivé II. Miklós császár alatt törvényei és szokás jogai által biztosított Finnország jutott; nem intő példa-e ma, hogy Finnország az autokrata által elkövetett jogait, a zsarnokság gyengülésével, önkényét visszazerezte.

A vén generális nem tudja, hogy a mi törvényeink Ausztria tulkapásaitól megvédenek bennünket, hát tudja meg, hogy a királyi eskü szent volt a magyar nemzet előtt, a király pedig megesküdött az 1790: 10. t.-czikre

Az újabb kornak fényes, mert felvilágosító tanulságul szolgál az 1840. évi 2. t.-cz. 12. §-a, melynek szövege ez:

»Mivel pedig a katonáskodásra legtöbb ösztönül az szolgálna, ha a katonai érdemeket érdemelt előléptetések és jutalmak minél előbb követnék. Ő Felsége az 1830. 7. t.-cz. 1. §. 12. pontjában tett kegyelmes ígérete szerint, az e részben fenálló törvények, jelesen az 1792: 9 és az 1807: 1. t.-cz. rendeletének szoros betöltésével, szívén fogja viselni azt, hogy a magyar sor és véghelyi ezredekben tiszték, következőképpen tábornokok és

stabilisok is született magyarok legyenek, ugyanazon t.-czikk 13. §-a így szól:

»Az állítandó ujonczok egyedül magyar ezredekbe szolgáljanak s őket nem magyar ezredekhez átteni semmi szín alatt nem lehet.«

Nohát ezt a két törvénycikket nem respektálta az osztrák hadvezetőség soha.

Hatvanöt év múlt el azóta, amióta ez a törvény, a királyi eskü jogalapján megkoronázott magyar király által szentesítve lett és azóta egyetlen egy izben sem lett foganatosítva.

A legutóbbi időben a magyar indigenátust szerzett Lobkovitz herceg helyébe a budapesti hadtest parancsnokává nem magyar nem is osztrák, hanem porosz származású Üxküll Ghyllebrand tábornagy nevezetett ki.

A törvényt tehát ez a kinevezés is megsértette, megsértette pedig maga a miniszterelnök, aki a nagy közjogi tudásában nem tiltakozott ellene.

Hatvanöt év alatt ennyire visszamenni a régi törvénytelen állapotra, csak ott lehet, ahol egy magyartalan párt vezette az ország ügyeit harminczhét éven át.

Temetőnek elég idő, jó, hogy be van zárva ez a temető, ennek csőszeül a vén generális állott be.

A vén generális e kérdésnek könnyelmű előránczizálásával vádolja a nemzet többségét.

Hát törvényeink betartását követelni

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A tör.

Írta: Sz. M. J.

Zúg a szélvész; a láthatáron fekete felleg emelkedik; az erdő madarai ijedten repkednek, sietve keresik fészkeiket, hogy összebuja szeretteikkel, bátrabban nézzenek szemébe a közelegő, pusztító elemnek; a félnék nyúl két lábra ülve, remegve figyel a döhöngő szélvihart, majd hirtelen elnyúl s ösztönétől üzetve, rohanva keres menedéket.

Kis idő múlva fényes, cikcakkos villámok szaggatják meg a sötét felhőt, s utána, mintegy figyelmeztető szózat gyanánt, hogy kiki meneküljön megszólal az ég, s tompa moraja megremegteti az erdő fáit. — Most hirtelen elsötétül föld. — A magas jegenyék, s fönt a hegytetőn a sugár fenyők, mint egy-egy ellenséges fekete hadsereg integetnek egymásnak vihartól ingatott galyaikkal; az előbbiek olykor olykor meghajtvá derekukat, elismervén az ellentél bátorságát ott fönn a fellegek között, a hegytetőn... Még egy perc és a vihar teljes valójában kitor; egymást követik szakadatlanul

a villámok; a menydörgéssel versenyt recsegnak a kicsavart fák; a hegyi csermely vig csabogása, zajgó patkka, majd dühörgő áradattá változik, s fékevesztetten rohan alá, elsöpörvén maga előtt mindent...

Mig a természet ily' hatalmas tanújelét adja ellenállhatatlan erejének, addig ott benn az erdő mélyében a kicsi akáczlombos kertecske közepén fekvő erdészlakban, két szerető szív suttog egymásnak édes szavakat. — A kis szoba minden bútordarabja irigykedve nézi boldogságukat, s a kalitka rácsai mögül vigan zeng kíséretül, egy kanári madárka, lágyan csengő szerelmi éneket...

... A szobában csak ketten vannak egy ifju, és egy leány; az ifju erős, deli alak, az igazi férfiszépség mintaképe; vadász öltözeke kidomborítja izmos termetét, melytől szinte elűtni látszik kissé nőies arcvonása, melyről most a lángoló szerelem jelei olvashatók le. — Szeme a lány arcában gyönyörködik, ki ragyogó szemével, melyek a hajnalcsillag fényével vetekekednek, szerelmesen néz kedvesére, s fehér karjaival, mint folyondár öleli át az ifju izmos vállait... Egy két perczig némán, csak szemekkel vallják meg mindazt, mit szívük érez, majd a leány törli meg a csendet:

— Mily' múló gyönyör a boldogság ügye Zoltán; az emberrel csak játszik, s midőn már az ember boldogságában azt hiszi, hogy övé az egész világ, marad helyette egy üres, szomorú élet, melyben nincs öröm, csak bánat, s szomorúság.

— Miért e furcsa beszéd Lili? ... Vagy muló gyönyörnek tartod, te kis bohó a mi szerelmünket; nem e tied szívem, nem e kész vagyok érte, vagy ha boldogságod úgy kívánja véled meg is halni?

— Igen Zoltán, de lásd te gróf vagy, én pedig csak egy erdész leánya. — Te nem lehetsz mindég itt... elmegy most, s majd egyszer csak bájos comtesse oldalán fogsz örök hűséget esküdni, ... elfeledve a te kis erdei madárkádát, ki kicsiny fészkeben, majd búsan lesi a napokat, hogy mikor jön vissza a párja.

— Ugyan Lili... Ha ez történne úgy itt e tör, juttasd el akkor hozzám s én tudni fogom mit tegyek! ... Ezzel vadász kése tokjából egy éles tört adott át, mit a leány vonakodva bár, de elfogadott.

Mégy egy-két szerelmes szó... egy forró ölelés, s Zoltán urfi puskáját néve eltávozott... A kanári vigan énekel, a vihar is megszűnt,

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérel-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

könnyelműségnek mondható! — hisz ez a vád arra mutat, hogy a miniszterelnök nem ismeri a törvényt, arról nem is szólván, hogy a nemzeti aspirációkat nem ismerte soha.

A magyar nemzet hadseregét a nemesség képezte. Ami ezen kívül volt, az lehetett a nagybirtokosok, főpapok, az ország báróinak bandériuma, vagy királyi hadak, de nemzeti hadsereg nem volt soha.

Az 1848-iki törvények a jobbagyságot az alkotmány sánczai közzé bevették, majd az általános katonai kötelezettség törvénybe iktattatott, tehát az ősi nemzeti hadsereg soraiba a jobbagység is bevonatott.

Ez okból a magyar hadsereg azon az alapon áll, amin egy évezredig a nemesség állott volt, azt pedig csak dr. Lustkandl mondhatja, hogy az ősi nemzeti hadsereg nem volt magyar és ebből csakis az osztrák törvényeken élősködő vén generális állíthatja, hogy *ennek a kérdésnek előránczígálása könnyelműség.*

Nem lenne könnyelműség, hogyha osztrák maradna. *Sinopeus.*

Flottademonstráció és bloká.

Egy bécsi ujság szerint a nagyhatalmak még mindig tárgyalnak abban a kérdésben, hogy Macedónia pénzügyi viszonyait rendezzék. E tárgyalásban, dacára belső zavarainak, résztvesz Oroszország is, csak hogy rend legyen. Ha a nagyhatalmak figyelmeztetései nem használnak, úgy flottademonstráció lesz. Minden nagyhatalom 2—3 hadihajóval vesz részt a demonstrációban. *Magyarország* valószínűleg a Sanct Georg és Szigetvár czirkálókkal vesz részt. A nemzetközi demonstrációban mintegy 15 hajó lesz benne. Ha ez sem használ, akkor nincs kizárva, hogy a Dardanellák békés blokádját proklamálják.

A politikai válság.

Minden csöndes, mintha csak abban a bizonyos szorosban stagnálna a válság. Egy-két képtelen verzió kering, ezen kívül aztán halálos mozdulatlanság és halálos unalom mindent. Valahonnan azt a halvaszületett hirt kolportálták, hogy a király egyszerűen *elengedi* a kinevezendő új főispánok *esküjét*. Ezt a badar híresztelést persze nem vette komolyan senki.

Nagyobb sulylyal esik a mérlegbe a képviselőház feloszlásának híre. A kormány német nyelvű félhivatalos lapja ugyanis írta tegnapi számában, hogy a haladópartban az a verzió jár szájról-szájra, hogy a legközelebbi időben illetékes helyről enuncziáció történt a *képviselőház feloszlása és az új választások kiírása* dolgában. Az időpont körül eltértek ugyan az egyes értesülések, de a kormány kijelentésének bekövetkezését biztosra veszik. No, majd elvállik, hány zsákkal telik.

Ami egyébként a haladókat illeti, a *»part«* tagjainak száma, úgy mondják, tegnapelőtt kilenczvenötre emelkedett. Közülük négy a képviselő és kilenczvenegy szeretne az lenni.

A *szabadelpárt* *kigondoló bizottsága* nagy munkában van; programot készít. Tisza István gróf a nagy munka kedvéért Budapesten marad. Az új program alapelvei a következők: 1. Ragaszkodás a 67-es alaphoz. 2. A nemzeti követelések visszautasítása. 3. Az általános választói jog megtagadása. A szabadelpártok úgy spekulálnak, hogy ők elsősorban udvar és kormányképesek akarnak maradni, mert a korona Fejérváry bukása esetén sem fogja a hatalmat a nemzeti koalícióra bizni és jönnek ők; nekik pedig megfogja bocsátani a koalíció, hogy a nemzeti követeléseket elejtik, mert ők elejtik az általános választói jogot is.

A párt hangosan hirdeti már titkos reményének megvalósulását a 67-es alapon álló pártok közeledését. Tisza is hajlandó volna félrevonulni erre az esetre. Hát azt elhiszük. Már a fuziót kevésbé. Aminthogy nem is lesz belőle semmi. De ne is legyen!

NAPRÓL-NAPRA.

A holtkéz.

Sokat hallunk a holtkézről. Még többet a papzsákról.

— A papok zsigoriak, fősvények, garasoskodók, ridegek, szivtelenek, nincs érzékük az élet gondjai, nyomorusága iránt. Nem segítenek a szenvedőn, nem pártfogolják a nyomorgót. Pláne a főpapság. A *kanonokok* a *püspökök*. Még az alsóbb papság, hagyján. Attól, ha nem csurran, néha mégis csak cseppen. Nem így — *a nagyfejük*. Törődnek is azok a világ bajával! Vízét prédikálnak, bort isznak. Azt is a legjavából. Asszút, pezsgőt. Van ott miből. Nem kell a garast nagyon nézni. Nem, nem. Még a koronát sem, még a nagy kékhasu bankót sem.

Igy a zsidók, a szabadkőművesek, de a keresztények is. Sőt még a katolikusok egyik-másik haszontalan, szerencsétlen csoportja is. Lapjaik utján, társaságban, beszédek, szónoklatok, nyilvános szereplések alkalmával elégszer hall az ember ilyen sületlen-főletlen, rosszakaratu rágalmat, piszkos beszédet.

A *mágnásokról* dettó.

— Külföldön kötik a pénzt, nyuzzák a népet, nem törődnek a közélettel, a kultúra emelésére nem áldoznak. Egyfelől szórják, tékozzolják vagyonukat, másfelől tudni sem akarnak a jótékonyságról. A *hitbizományok* utján egész vidékeket, sőt országrészeket is tönkretesznek. Lenyüggözik a *latifundiumok* utján a népet, amely gazdaságilag és politikailag egyformán őket szolgálja, jobbagyuk, vazallusuk, ugyanynyira, hogy akarata nincs, meggyőződését követnie, vallania, szervezkednie nem szabad, különben elveszti a kenyerét.

Summa summárum el kell venni a *papi birtokokat*, föl kell oszlatni a hitbizományokat.

Ujfént, így a megjelölt papfalók és ugynevezett demokraták, a népnek — risum teneatis — igaz — barátai!

A karaván azonban nagyon természetesen tovább is halad. Nyugodtan, lelkiismeretesen, öntudatosan, becsületesen.

a nap süt fényesen. s gunyusan mosolyog az az erdei idylen . . .

. . . Lili hosszan néz a távozó után ablakból, s csókot integet, miközben atyja az erdész csendes belép s leányát figyeli; ki észrevevén őt hozzá sietve megcsókolja, s nyugodt arcot igyekszik mutatni. — Azonban ez észrevevén leánya zavarát, szemrehányóan kérdi:

— Leányom előttem is van titkod? . . . De nem én tudom jól, te szereted Zoltánt; . . . figyelmeztettek azonban, mondj le szerelmedről, mert azt, kit szeretsz nem lesz a tied soha! . . .

— Oh atyám az előbb fogadta meg nekem, hogy örökké az enyém lesz! . . .

— Gongold meg gyermekem mit teszesz, s vigyázz szívedre! . . . Más az ő világa, s más a tied! . . . De mit jelent ez a tőr ott az asztalon? . . .

— Lili egy kis ideig zavarodottan hallgat, majd eltagadva a tőr hivatását felelé . . . Zoltán felelte itt . . . Elteszem, s majd átküldöm . . . egyszer neki . . .

Sötét, tagyos, téli este van. — A Tátray gróf kastélyának kivilágított ablakai messzire

tündökölnék az éj végtelen sötétjében, s hivatgatva integetnek a közelgő hintókon érkező vendégsereg felé, kik a Tátray grófék estélyére jönnek. — Az előcsarnokban kíváncsi szolganép ácsorog, meg-meg bámúlva az ujjonnan érkezők fényes toiletjeit, s megcsodálva egy-egy bájos fiatal leány szépségét. — A vendégeket lekötelező szívességgel fogadják s a csillároktól ragyogó teremben az estebéd után az ifju Zoltán gróf intésére fellendül a zene, s a párok vígan keringenek a sima parketten. — Zoltán, kire most rá sem ismernénk az elegáns frakk-öltözetben az egyszerű vadászruha után, egy lilium termetű, bájos fiatal leányt kér fel az első fordulóra. A tour után tánczosnéjával, ki régi ismerőse a buffetbe megy utközben felemlegetve a mult eseményeit. Zoltán mindinkább bizalmasan enyeleg a leánykával, ki alig lehetett többé 15—16 évesnél, éppen abban a korban, mikor a szív a leglogókönyebb a szerelemre.

Zoltán megfélekedve az erdei idylről, az édes emlékek látása alatt lánggra gyul s a gyermekevek bohóságát emlegeti:

— Emlékszik Lidia, mikor még a városban tanultam, mily bohó s szerelmes diák voltam én s On mily bájos kis tündér? . . .

— Oh igen . . . minő boldog is voltam,

mikor az első szegfű-csokorral, melyet magától kaptam jelentem meg a Fenyéry grófék estélyén . . .

— Én pedig egy egész eget láttam megnyilni, mikor reám mosolygott s szemei egész menyországot ígérték azért a kis virágerért . . .

. . . A teremben ismét szólt a zene. Egy andalító valser hangjaira forogtak a párok . . . Lidia és Zoltán már nem hallották a zenét . . . Ők újra a boldog éveket vélték átélni, s a bársony kereveten közelébb húzódtak egymáshoz. Lidia gyermektegy arcza éggett; szemei, mint egy-egy fekete gyémánt csillogtak . . . Zoltán a régi emlékeken lelkesülve, újra szívében érzégni szerelmét s mikor a zene egy új akkordba csapott át, hogy ezzel a darabot befejezze, s mikor ott kint a teremben felhangzott a taps az ujjára, itt a palma alatt elintézte sorsát két szerelmes szívnek »Amor« isten . . . Lidia szőke fejcskéje Zoltán vállán nyugodott, ki azt csókkal halmozta el.

Tavas van.

Uton-utfélen virág; a fák zöldülnek, a kis pinytőke vígan csiripel, s a pacsirta magasra szállva énekel, dicsőíti az Urat, hogy bölcseségével s hatalmával újra feltámasztotta a természetet eddigi derengéséből. Az öreg föld ismét ledobta fehér szakálát, s megifjodva új

Értesítés.

Tisztelettel hozom nagybecsű megrendelőim és az uri közönség tudomására, hogy előnyösen ismert közönség rendelkezésére. Modern szabásom, izléses munkám és mérsékelt árain ismeretesek már az uri közönség előtt. **szabó-üzletem** **Bémer-térre,** Gráf Gyula és Vidor Manó czégek mellé helyeztem át, hol is **valódi angol és skót szövetségű legességeim** **dus választékban** áll az uri **— uri szabó —** **Ifj. Erdős Albert!** Bémer-tér, Poynár-ház.

Vagyok kiváló tisztelettel:

Példákat hozunk föl a legutóbbi napok történetéből. Tegnap számunkban említettük Mayer Béla szatmári püspök 105 000 koronás, valamint a boldogult emlékezetű Kemeles Ferencz veszprémi nagyprépost 600.000 koronás tanügyi alapítványait. Szépen illik ezek mellé a fejedelmi alapítványok mellé Károlyi Sándor gróf jótékonyága. Félmillió korona költséggel Rákospalota és Ujpest határán, Istvántelken az elaggottak részére menhelyet épített. Az intézet neve Stephaneum s a szegények kis testvérei nőszerzetesek vezetik.

Ezek csak hirtelenül kikapott példák a hierarchia, a klérus és az arisztokrácia jótékonyágának hatalmas tömegéből. Figyelembe kell venni, hogy ezek a körök nem reklámból, nem kitüntetésekért dolgoznak és adakoznak, mint a szabadkőművesek, akik a *csukrot, tejet, kenyéret* és hasonló kis adományukat is beletrombitálják az egész világba. Itt legtöbbször nem tudja a balkéz, mit tesz a jobb. Azután meg a mi nagyjaink tervszerűleg cselekszik, gyakorolják a jótékonyágot s nemegyszer egy egész élet gyűjtése tesz ki aztán egy nagyarányu alapítványt. Jó az ilyesmit meggondolni azoknak, akik a papfalók hazugságait rögtön készpénznek veszik. (h)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 11. Vay Péter gróf előadása a főgimnáziumban este 6 órakor.

November 12., 14., 19., 21., 26., 28. Előadás a Katolikus Legényegyletben.

November 12. A jogakadémia ifjúságának matinája

* **Választások a városnál.** Élénk érdeklődést kelt a város törvényhatósági bizottsági tagjai között a mai közgyűlésen megejtendő aljegyző választás. Tudvalevőleg első sorban a megüresedett II-od aljegyzői állást töltik be választás után s ha esetleg ezáltal a III-ad al-

jegyzői állás üresednék meg, úgy ezt is azonnal betöltik. Mint értesülünk, a II-od aljegyzői állásra most már csak két pályázó van: *Juricskay* Barna jelenleg III-ad aljegyző és *Pásztor* Bertalan rendőrségi fogalmazó. Nagyon erős a valószínűség, különösen a közhangulatból ítélve, hogy a törvényhatóság nagy többsége *Juricskay* Barnát választja meg II-od aljegyzőnek, dacára az ellene folytatott korteskedésnek. A többi között a betegen fekvő polgármester nevét is belevették a korteskedésbe s azt állították, hogy *Juricskay* megválasztása ellen nyilatkozott volna, holott a polgármester ezáltal is azon már régebben elfoglalt álláspontjának adott kifejezést, hogy a mostani aljegyzőválasztásnál is a fokozatos előléptetés híve, amiből önként következik, hogy *Juricskay* Barna jelenlegi III-ad aljegyző megválasztását tartja igazságosnak s véleményével egyezőnek. — Az esetleg megüresedő III-ad aljegyzői állás betöltésénél szintén erős küzdelemre van kilátás. Pályáztak: *Pásztor* Bertalan rendőrségi fogalmazó, aki már régen van a város szolgálatában s a városatyák tekintélyes része sorakozik mellé. *Cseresenyés* Béla drnak szintén erős pártja van, bár jelenleg nincsen a város szolgálatában. *Dayka* Endre városi fogalmazó, az adóügyi osztályhoz van beosztva s a tisztikar becsülését már eddigi szorgalmával is kiérdemelte. *Szolcsányi* Béla a negyedik pályázó, akinek jog- és államtudományi vizsgája van; jelenleg, mint közigazgatási gyakornok működik a városnál. A közhangulatból ítélve *Pásztor* Bertalan és *Cseresenyés* Béla között lesz erős a harc.

* **A püspökségi magtár renoválása.** A város rozogai épületei között is a legelárvultabb a Széchenyi-téren levő volt püspökségi magtár. Az évi bérösszeg sem áll arányban a vételár kamataival, éppen ezért merült fel az eszme, hogy a régi rongyos épületet valahogy rendbe kellene szedni, hogy ne disztelenkedjék a város egyik szebb helyén; legjobbnak vélték,

ha a város átalakítja tornacsarnokká a szomszédos községi leányiskola részére. *Köszeghy* József városi főmérnök tegnap előterjesztést adott be a városi tanácshoz, amelyben rámutat, hogy az épület annyira rozoga, repedezett, az alapozása is rossz, hogy tornacsarnoknak nem lehet átalakítani. Hanem, hogy ne legyen annyira disztelen s továbbra is lebessen magtárnak használni, alapos renoválást kell rajta eszközölni. A renoválás 4913 koronába kerülne. De vajjon érdemes-e ennyit ráköltetni, mikor rövid időn belül úgy is ide kell építeni a községi polgári leányiskolát.

* **József főherceg Budapesten.** József főherceg és neje, Augustia főhercegnő családjával és kíséretével ma délután Kis-Tapolcsányból állandó tartózkodásra Budapestre érkezett.

* **Vay Péter gróf előadása.** Vay Péter gróf pápai prelátnak, apostoli protonotárius nagyszabású előadása iránt egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik. A minden tekintetben kiválóan ígérek előadásra jegyek előre váltathatók *Láng* József könyvkereskedésében. Helyárak: az I.—III. sorban 3 korona, a IV.—VIII. sorban 2 korona, a többi sorban 1 korona. Alólhely 60 fillér.

* **Tíz napi szolgálat éjjel-nappal.** Panaszos kérvény érkezett tegnap Nagyvárad város tanácsához. A vámsorompóknál és a Körös hidaknál alkalmazott összes vámszedők panasolják sanyaru helyzetüket, hogy kevés a pihenőjük. Éjjel-nappal egyfolytában tíz napig vannak szolgálatban s ezen tíz napos szolgálat után van 24 órai pihenőjük. Ez pedig kevés arra is, hogy magukat kipihenjék, családi dolgukat pedig éppen nem tudják rendezni. Nagyon szerény a kérelmük, csak azt kérik, hogy minden tíz napi szolgálat után 48 órai szabadejük legyen. Ez szerintük annál inkább keresztülvihető, mert minden vámnál és hidnál hármannal vannak egyidejűleg szolgálatban s 48 óráig ketten is megfelelnek a munkának, ha minden tizedik nap után jut egy-egynek két napi pihenő.

* **Ügyvédek mint bírák és ügyészek.** Jogász körökben erősen tartja magát a hír, hogy dr *Várady* Zsigmondot főügyésznek fogják kinevezni. Pozitív forrást senki sem tud megnevezni, honnan vette értesülését, de oly határozott formában tartja magát a hír, hogy meg kell róla emlékeznünk. Egyik jogi szaklap is közölte, hogy Lányi ügyvezető a bírói és ügyészi karba ügyvédek akar kinevezni. Olyan eszme, a melyet Angliában régen kivettek a gyakorlatba, amelyet nálunk is erősen pártolt Szilágyi Dezső, de amelynek tapintatos megvalósításához is — Szilágyi Dezső kellene.

* **Képesített biharmegyei tisztiorvosok.** A Budapesten tartott tisztiorvosi vizsgákon Biharmegyéből *Gyulai* László bárándi községi és *Molnár* Lipót peceszöllői körorvos képesítettek.

* **Utvonal a Szent László-téren keresztül.** Eddig is kellemetlenségekkel járt a közlekedés Teleky-utca és Kossuth Lajos utca között a Szent László téren, most pedig, ha a villamos vasut üzeme megindul, valóságos életveszedelem lesz az átjutás ezen a vonalon. A legutóbbi városi közgyűlésen szóba is jött ez a kérdés s a törvényhatóság azt a határozatot hozta, hogy ezen az utvonalon járdát készítsen a város. A főmérnöki hivatal a kérdést tanulmányozta s jelentést tett ennek eredményéről. Mivel a kérdéses terület a piacához tar-

ruhába öltözik, — elvetve a régi, kopott gunyát.

Az erdő madarai versenyt énekelnek s kórusban örülnek az újra ébredt természetnek, mely mint Phönix ébredt fel újra. Vigan süt a nap. A csermely andalítóan csörgedez s a méhek ezreinek zsongása nyújt altató zenét az erdő lakóinak.

A kis erdészlak ismét zöld akáczlombok alá rejtőzött s úgy látszik, igen busulhat, hogy csak kéménye füstjét mutatja a világnak . . .

Bujjunk el a lombok közé s lessük meg, hogy mi történik az elhagyott kis tündérlakban.

Ismerősöket találunk . . . az udvaron ott zöldülnek a rózsafák, a korai virágok tarka színben pompáznak s a pünkösdi rózsá családolatól integet felénk, mondván, csak beljebb-beljebb.

Most a szobába lépünk . . . a kis kanári vigan fogad, csattogó dalt zeng közeledtünkre, figyelmeztetve a kis Lilit, ki a nyitott ablaknál könyököl, odasem figyelve hü madárkájára, mely most már csak azért is hangosabban énekel . . .

Lili ott néz merően egy irányba, merre kedvese távozott s várja még mindig, mikor

tér vissza . . . majd a hirtelen elrepülő fecskének ad izenetet, majd pedig a tarka lepkéknek suttog szerelmes, hivatkozó szavakat, mikkel azok repülnek messze . . . talán éppen azokra a virágokra, melyekből most menyasszonyi koszorút kötnek a kastély kertészei. . . . De csitt . . . harangszó hallik . . . a kastély kápolnájának harangja . . . Lili felriad s rejtett fiókjához megy; majd előveszi a tört, leül asztalához, hogy levelet írjon Zoltánnak s elküldje a tört . . . A levél kész van; átfutja még egyszer . . . Nem ez nem jó . . . Ujra nem . . .

A kastély kápolnájának harangja csak szól; vigan hirdeti, hogy boldogság költözik a házhoz; új asszony jön . . . A pap már az oltárnál áll s vár a főúri násznapra . . .

Az udvaron felékitett kocsikban az előkelő vendégcsereg türelmetlenkedik a vőlegény és menyasszony után . . . majd megjelenik Zoltán s Lidia . . . gyorsan a virágokkal díszített kocsi szállításra, elöl a menyasszony, utána a vőlegény s mikor a kocsi megindul . . . lent, a lomboktól árnyalt erdészlakban egy fiatal leány forró csókokkal áraszt el egy hideg tört és sir . . . keservesen sir.

A tör tulajdonosa pedig — mosolyog.

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek o o o o o o

tozik, aszfalt burkolat felesleges volna ezen utvonalon, hanem ócska, a Főútczáról kikertült gránit kővel burkolandó ki az összekötő ut. Az összes költség, mivel csak a bedolgozásról van szó, 192 korona.

*** Szemrontó villanylámpa.** Mindenkinnek feltűnhetett, sőt nem kellemes hatást gyakorolt tegnap este a Fő-utczán járó-kelő közönségre a *Klein Testvérek* boltja felett lógó ivlámpa. Ugyanis ez a bizonyos lámpa oly erős fényű, hogy az nagy terek kivilágítására is elegendő volna, nem pedig egy 2 méter széles kirakat megvilágítására, ennek megfelelően egy kisebb erejű ivlámpa, mint az a többi üzleteknél is van. Másodsorban meg talán nem az a célja annak a kereskedőnek, hogy a vezetőit elriassa; hanem, hogy talán izléssel berendezett kirakatát a közönségnek közszemlére tegye ki. Ezzel a lámpával az ellenkezőjét éri el, mert aki nem akarja, hogy a félszeme világát elveszítse, az nem megy arra. Nem ártana, ha elnézőbb lenne a czég a közönség iránt és kicserélné a lámpáját olyannal, amely világít, de nem vakít.

*** Vizsgálat a katonai botrányban.** Az ismeretes katonai botrány ügyében kirendelt, illetve kiküldött vegyesbizottság tegnap a várban megkezdett vizsgálatát ma a rendőrség folytatta és be is fejezte. A kihallgatott tanúk vallomási jegyzőkönyvét valamint az egész ügyre vonatkozó összes iratokat immár a hadbíróshoz teszik át, mely itélkezni fog a garázda katonák fölött.

*** Rozsly Géza elhunyt.** A nagyvárad-i iparos társadalomnak gyásza van. Egyik kiváló tagja, *Rozsly Géza* ekegyáros tegnap hajnalban meghalt. A kiváló iparos csendes, de annál buzgóbb működést fejtett ki a nagyvárad-i szakipar fejlesztésén; gyártmányai nem csak az országban, hanem Keleten is közkedveltek. Különösen az előbbi években az iparos mozgalmakban is élénk részt vett *Rozsly Géza*; tagja volt az ipartestület előljáróságának s beltagja a kereskedelmi és iparkamarának. Már régebben súlyos betegség támadta meg szervezetét s daczára az odaadó gondosságnak, nem tudta visszanyerni egészségét. Temetése holnap, pénteken délelőtt lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. *Rozsly Gézáné* szül. *Wunderlich Emma* neje; *Rozsly István*, *Margit*, *Erzsike*, *Kálmán* gyermekei; *Marossy Endre* veje, *Marossy István* unokája; testvérei: *Rozsly Gyula* és neje, *Rozsly Gabriella* és férje *Ruff József* gyermekeikkel, valamint számos rokon nevében a legmélyebb fájdalommal tudatják a felejtethetlen férj, legjobb apa, após, nagyapa, testvér és sógornak, *Rozsly Géza* ipartestületi, kereskedelmi és iparkamarai tagnak i. évi november hó 8-án hajnali 3 és fél órakor életének 56-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 10-én d. e. fél 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint *Lukács György-utca 14.* számú saját háznál beszenteltetni és az olasz-i plébánia-templomban megtartandó gyász szent mise után a várad-olaszi-i temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1905. november 8. Áldás és béke porairal

A temetésen az ipartestület tagjai és előljárósága testületileg vesz részt. Az elnökség erre nézve a következő felhívást bocsátotta ki az iparos polgárokhoz:

Felkérem az ipartestület kötelékéhez tartozó iparos polgárokat, hogy e hó 8-án elhalálozott *Rozsly Géza* lakatos és ekegyártó, az előljáróság volt tagja, az ipartestületi hitelszövetkezet felügyelője, fáradhatlan szorgalmu és törekvő iparosnak, folyó hó 10-én, pénteken délelőtt fél 10 órakor *Lukács György-u.*

824. számú lakásán tartandó végtisztesség tételénél megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1905. november 9-én. *Bertsey György* ipartestületi elnök.

*** Az izr. leányárvaház megnyitása.** A nagyvárad-i izraelita nőegylet jótékony működését szélesebb körre terjeszti ki s leányárvaházat létesített. Ezáltal a nagyvárad-i jótékony intézmények ismét egy nagyhorderejű faktórral gazdagodnak. Az árvaház megnyitása vasárnap, november hó 12-én megy végbe s ez alkalomból az izr. nőegylet rendkívüli diszközgyűlést tart a városházán, amelyre a következő meghívót küldték szét:

A nagyvárad-i izr. jótékonycélú nőegylet 1905. évi november hó 12-ik napján, vasárnap d. e. 10 és fél órakor, az általa alapított leányárvaház megnyitása alkalmából, a városháza dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre nagyságodat tisztelettel meghívja. Az izr. nőegylet elnöksége nevében: *Özv. Schwarcz Ábrahámné* elnök.

*** Sakkverseny.** A nagyvárad-i tisztviselőik *Oththona Széchenyi-tér 12. sz. a.* új helyiségen tartandó házi sakkversenyt rendeztet, melynek vezetésére *Niedermann Antal*, *Temleitner Gyula* és *Orosz Samu* urakból álló versenybizottsági tagokat bizta meg. A verseny feltételeire nézve az *Oththon* olvasó termében kifüggesztett hirdetés, vagy a versenybizottsági tagok adnak bővebb felvilágosítást. A verseny kezdete f. hó 15-én délután 5 órakor a kör helyiségében. Jelentkezések a versenybizottság tagjainál eszközöndők és csak e hó 14-ig fogadtatnak el.

*** A lopások egy újabb neme.** A lopások számtalan válfajában azt hihette volna az ember, hogy teljesen ki van merítve az anyag. Villany lámpát, ajtó kilincset, utca burkolatot, az emberről téli kabátot, az alvóról paplant, már loptak. Most, mint tudósítónk jelenti, tegnap éjjel *Beck Andor* nagymagyar-utczai háza elől a csatornáról lopták el a vasrostélyt. E lopást biztosan valami ócska vassal kereskedő handlé követte el, vagy pedig valami kiváló alkoholistá megbotlott bene és hogy ez többet elő ne forduljon elczipelte magával.

*** Fellázadt község.** A hegyek közül hir érkezett. Drágcséke községében nevezetes esemény történt, ott olyan ritka a közölni való hir, mint egy állandó magyar kormány. Mint tudósítónk jelenti, tegnap *Drágcséke* község lakossága fellázadt. Az ottani állami tanító *Tamás Traján*, mivel a lakosok nem akarják fizetni a beiratási díjakat, törvényes végrehajtás útján akarta beszédetni a beiratási díjakat. A lakosság mivel e díjakat állami adónak tartja, törvényen kívüli állapot téren a fizetést megtagadta és most a törvényes eljárás ellen valóssággal fellázadt, úgy hogy a csendőrségnek kellett közbelépni. Mikor a csendőrség szétozlatta a tömeget, mely a tanító élete ellen akart törni, úgy látszott, hogy a hangulat teljesen lecsendesedett, azonban este ujra kitört az elfojtott bosszu, mert mikor *Tamás* tanító vacsorához ült, az ablakon belöttek, a golyók közvetlen a tanító feje közelében sivitottak el. A csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg. Az esetről a magyarcsékei járásbíró-ságot is értesítették.

*** Betörés a kókuszszir-gyárba.** A tegnapi közleményben említett és a kókuszszir-gyárban elkövetett betörés ügyében ma újabb fordulat állott be. A már tegnap letartóztatott *Lénárd János* gyári munkás ma beismerő vallomást tett, de mentségére meg is említette azt, hogy a tette *Kovács János* nap-számos és ennek *Lajos* fia beszélték rá. Ő maga nem feszített fel semmit, hanem épen szemlélője volt a másik két ember munkájának. *Kovács János* és *Lajos*, akik hamarosan a rendőrségre

kerültek, természetesen kereken tagadnak mindent. Különösen *Kovács János*, a ki rovottmultu ember. Nyomozat tovább folyik.

*** Baleset a kereskedelmi iskolában.** Tegnap délelőtt a 11 órai becsengetéskor *Kupelner Sándor* kereskedelmi iskolai I éves tanuló a tanterembe ment és a kályha melletti padba leült. Pár perc múlva a kályha hatalmas csöve ismeretlen okból kicsuszott, és *Kupelner* fejére esett. A súlyos cső ütésétől a növendék elájult, mire orvosért küldtek. *Dr Gerő Sándor* a sebet kimosta és a sebesültet hazaszállította. A seb nem életveszélyes.

x A Lloyd kávéházban ma este *Dula Miklós* elsőrendű cigány-zenekara hangverse-nyez. Ujjonnan felszerelt tekeasztalok, hideg buffet, kitűnő italok, figyelmes kiszolgálás. Szives pártfogást kér tisztelettel: *Kurtág Dezső* kávé

F ü s t.

Krizantémum.

Már csak azért sem lehetnék rossz ember, mert a virágokat szeretem. Gondosan ápolt kerti virág, vagy a mezők poetikus vadvirága, mind kedves előttem. Különösen mégis a rózsá tetszik nekem, a maga temérdek családjával, számtalan fajával, minden csoportban speciális megjelenésével és egyedenként különös illatával. De legjobban szeretem mégis a bánatos ősz, a lemondás virágát — a *krizantémumot*. Sajátságos, pedig nem vagyok pesszimista s ideáлом nem a csüggedés, hanem a következetes iparkodás, nem a meddő béke, hanem a termékeny harc. A *Nirvána* nem nekem és nem nekünk való, hála a jóságos Teremtőnek. A mi munkakörünk, az emelkedettebb filozófia tónusán szólva — a *civitas Dei*. És mégis krizantémum az én virágom. Ugy vagyok vele, mint az alkony-nyal. Óhajtom az élet napját, amely munkára serkent megszakadásig. Előre-előre. Rödd le az élet zsoldját, mondja a tevékenység napja. Bis der letzte Heller gezahlt ist. Sursum corda. Exce'sior. Pro Deo et patria. Pro aris et focis. És lám, hogy keresem, hogy szeretem néha az ábrándos, őszitést. Ha lehet a *Lánczhidon*, ha nem — talán a *Körös* partján. *Denique*, az ember lelkivilága egyszer-másszor a derűt, a jóízű tréfát is megkivánja, néha napján pedig *moilakkordokra* van szüksége.

Hogy én a krizantémumot annyira szeretem, még ennél is racionálisabb és gyöngédebb oka van. Az édes Anyám kertje. Ott ismertem, ott szerettem én meg ezeket a bájos virágokat, messze innen, a jóságos, kedélyes, barátságos öreg *Baranyában*. Mikor én fölso gimnázista voltam, a kilencvenes évek derekán, akkor kezdett nálunk Magyarországon népszerűsége verődni a krizantémum. Japánból hozták be, mint ismeretes, az angolok a nyolcvanas évek folyamán, innen aztán átvitték Németországba, ahonnan lassankint hozzánk is átszármazott a bánatos virág és kultusza.

Meglátszik a virágokon általában, mennyi mélység lakozik abban a sokat gunyolt isteni mondasban, amely a mezők liliumainak ruházatával foglalkozik. Nincs nektek sem szivetek, sem szemetek fölületes, nagyképű, gőgös emberek, akik nevetni tudtok csak, röhögni ezen a szubtilis, lehetszerűen finom gondolon, igazságon. Hol van hát hires kulturlényetek, formaérzéketek, ha a virágok szin pompájában a Gondviselés gyöngédségét nem veszitek észre? Et flores enarrant gloriam Dei.

Innen van, hogy a virágokban többé-kevésbé típusok, egyéniségek szimbolumát látjuk, evolúciós víziók nélkül, a vallásos lélek tiszta szemével. A *Margitvirág*, az *ibolya*, *árvácska*, a *fehér*, meg a *piros szekfü*, a *cziklámen*, a *kamélia* nem jelképeznek-e ideákat, gondolatokat, érzelmeket, hangulatokat? Hát a tearóza! Nekem úgy tetszik mégis, hogy mindnyájuk közül legjobban kiválik itt is a krizantémum.

Most van a *szegedi* krizantémum kiállítás ideje. Fölkerestem ebből az alkalomból városunk derék, törekvő, szakképzett kertészeinek virágtelepét, hogy kedvemre kigyönyörködhessem magam qeczézett virágaim pazar szin pompájában. S ahogy föl-alá sétáltam közöttük, fölismertem és üdvözöl-

tem és tanulmányoztam a típusokat, az egyéniségeket, a szimbolumokat. Ugy érzem, mintha emberek közt volnék. A társaságban, a társadalomban, az életben.

Néha mintha báltermet mutatott volna egy-egy csoport, drága toalettekkel. A kisebb fehérek, mintha félnék lánykák lettek volna, akik most kapják meg először a hosszú ruhát s most kezdtek meg a bálozást.

A rózsaszínűek gömbölyű jukkerlányokra emlékeztettek, egy-egy imponáló fehér csillag a bálkirálynők öntudatos büszkeségét, egy-egy molett krémszínű virágfej, aranyhaju asszonykakat, a zöldek arrogáns szalondámákat, egy-egy husszínű virág lusta, érzéki típusokat, a hamuszínűek a gardedámokat és mamákat juttatták eszembe. Még az igénytelenek is beszéltek. Panaszkodtak Ezek voltak a *petreszelyemárulók*. S mint valami királyi-termetű, bűnös szőke asszony, mint a Nietzsche-emlegette *blonde Bestie*, kimagaslott a virágok közül káprázatos, festői, feltűnő szépségű — ezüst-pók, hogy selyemhálójába szője az udvarlók egész világát. Aztán változott a kép. Fehér virághullámok, mintha habtestű fücskák virágos koporsójára emlékeztettek volna. Egy-két rózsaszínűsávos halvány virág tüdővész leánykák beteges pirját idézte élelem.

Contra vim mortis, non es: medicamen in hortis . . .

Susogták a virágok. Itt-ott meg édes anyák jóságos szemét, simogató kezét ősz haját mutatták. Egyszeresak, mintha Nippon fiainak győzelmi dala harsogott volna végig a virágházakon. Ugy tetszett nekem, mintha csöpp japán-nőcskéik krizantémumok esőjével árasztanák el a harezok bős fiait.

Ki mondja még, hogy ebben a melankolikus virágban nincs életkedv és tetterő? Hiszen a japánok földjéről származott ide hozzánk!

— Uj rovatot vezetünk be itt. Nem kéréseket figyelünk benne, hanem az élet könnyebb és komorabb hangulatait rójuk papírra egyszerű másszor. Olyanok az élet hangulatai, mint a pár pillanat alatt tova szálló füst. A gyárkéményeké a munka zajában, a családi tüzhelyeké az élet gondjai és örömei között, a cigarettáké a mulatságok heje-hujája mellett. És így tovább, végig az élet fordulatain, változatain, tarkaságain, hullámain.

Elég az életben a tövis. Hadd számoljon be első közleményünk ebben az új rovatban virágos impressziókról. Ugy érzem most, hogy kedves virágomról írok, mintha újra otthon járnék, egy takaros falusi kertben az öreg Baranyában.

Lulu.

IRODALOM.

Várady István — »Boru és derü«.

Lapunknak kedves s szorgalmas dolgozó-társa, Várady István rajzait, novelláit, elbeszéléseit sajtó alá rendezte s még e hóban kiadja.

A mi olvasóközönségünknek nem szükséges bemutatni Váradyt. Lapunk hasábjairól ismerheti őt mindenki. Finom lélekre valló tárczái különösen hölgyek előtt kedveltek. Tanügyi cikkei magvasok, szellemes apróságai, melyeket Tankréd álnév alatt ír, szintén eleven, jó tollra vallanak.

Hogy mit nyújt e kötetben, kibocsátott előfizetési felhívásában mondja meg. Hangja egyiknek borongó, a másiknak vidám, mint azt maga a mozgalmas élet kínálta. Egy-egy alak az életből, egy-egy impresszió a szívből: — így születtek elbeszélései. Szívből írta, szívekhez szól. — Mi pedig kedves, tevékeny munkatársunknak kötetjét szintén szívből ajánljuk olvasóinknak, a nagyközönségnek.

A mű 10—12 ivnyi (160—180 old.) terjedelemben még e hó folyamán kikerül a sajtó alól. Ara füzve 2 korona, kötve 3 korona. Előfizetéseket lapunk szerkesztősége is készséggel elfogad.

A kötetet a Szent László-nyomda állítja ki nagy gondal.

Friedreich István bírálata. Nemrég nagy feltűnést keltő, igen érdekes bírálat je-

lent meg lapunk tárczarovatában Kardos Samu Wesselényi-életrajzáról. Ezt a témát Friedreich István terjedelmesebben is kidolgozta s kritikája oly alapos, hogy a Budapesti Szemle közölte le. A kritika most külön lenyomatban is megjelent s mondhatjuk, érdemes az elolvasásra. Kevés munkának mutatták még ki úgy az ürességét és értéktelenségét, mint a hogy Friedreich teszi Kardos két vaskos kötetével. Alaposan leszállítja a reklám lováról. Az egyes lapok, melyek felültek annak idején a Kardos könyve mellett csapott nagy reklámnak, meglehetősen restelkedéssel olvassák Friedreich kritikáját. A »B. H.« sem tud mást felhozni Friedreich ellen, mint hogy kissé éles a hangja, de igazságait kénytelen elismerni. — Ezzel a kritikával nagy szolgálatot tett Friedreich a magyar irodalomnak, megszabadítván azt egy talmirendtől.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Szobaleány A.

Péntek: Postás fiu B.

Szombat: Bánk-bán C. (Katona József évfordulója).

Vasárnap: d u. Falu rossza, este Gésák. (bérletszünetben.)

Szobaleány.

Annyi bizonyos, hogy nem leányok számára készült Hennequin és Billaud darabja; de az is bizonyos, hogy egyike a legkacagtatóbbaknak. Csak úgy regett az egész színház a derűtségtől s fog még rengeni nem egyszer; azonban mindenkor leányok nélkül. Mert a tréfák meglehetősen vaskosak s jórésztük kizárólag dohányzók használatára készült.

A szobaleány voltaképp egy csapodár férjnek a kedvese, aki mikor megtudja, hogy a kedvese ráunt, egyszerűen beszegődik szobaleánynak a volt kedveséhez. Azzal bosszulja meg magát hogy kényszeríti a csapodár férjet hogy ezentul legyen hű a feleségéhez.

Ez a mese új ötleten épül fel; de új az egész épület is Csupa pattogó élcz, pompásan kieszelt helyzet, kacagtató komikum az egész. Kár, hogy a sziporkák jó része a — sárban pattan szét. Ha a nagyon is egyértelmű elem kimaradna a dialogból, — és ez könnyen keresztülvihető volna — a darab élvezhető lenne mindenki számára. Így bizony ki kellene írni rá, hogy csak uraknak!

Az előadás a vigjátéki személyzet* fényes sikerét jelenti. Mindenekelőtt Tóth Elek és Kovács Mariska vívták ki a legnagyobb elismerést. Bámulatos az a közvetlenség, az a finom könnyedség és ötletesség, ahogy a szerepeiket megjátszották. Az ember nem tudja, melyiküket emelje ki jobban; vezetett mind a kettő s remekelt mind a kettő. A mellett pompásan tudtak egymás kezére játszani, egyik emelte a másiknak sikerét s együtt az előadást.

Hasonló pompás alakítás volt Krasznayé, és Tihanyié. Komikus szerepben, de egymástól teljesen eltérő és önálló felfogással alakítottak. Krasznay inkább a kifejezésekkel emelte ki a helyzetek komikumát, Tihanyi pedig a komikus megjelenésre, a külsőre fektette a súlyt, amint szerepük diktált is. Mindketten nagy tehetségűek és tudásuknak kétségtelen bizonyítékát adták.

Angyal Ilka egy szelid asszonyka szere-

pét adta jól; a III. felvonásbeli utolsó öltözéknek azonban sokkal fényesebbnek s a mi fő: kivasaltnak kellene lennie. Komáromy Margit a III. felvonásban tetszett; egyébként nagyon kényelmetlenül érezte magát a fiu ruhában, pedig jó bő és kényelmes volt.

A rendezés kifogástalan; Tóth Eleket dicséri.

Dr. K. A.

A szobaleány — másodszer. A tegnap esti bemutatót ma megismétlik a színházban. A pompás francia bohózat a lelkes fogadtatás után bizonyára még zajosabb hatást ér el a mai második estén. A szereposztás marad az eredetinek.

A legközelebbi előadások. Holnap pénteken este az idei operett újdonság, a szép zenéjű »Postásfiu« kerül újból előadásra. A mozgalmas, eleven hangulatu regényes operett az eddigi estékből itélve ismét szép publikumot fog vonzani. Szombaton Katona József halála évfordulóját üli meg a színház, mikor »Bánk-bán«-t elevenítik fel. A nagyur Peterdi Sándornak elismert művészi alakítása, a többi főszerep is sikerült személyesítőre fog találni. Vasárnap délután az első magyar népszínmű: »Falu rossza«, este pedig »Gésák« kerül előadásra új szereplőkkel. Vuncsi Palásthy Sándor, Mimóza Bárdos Irma lesz.

EGYESÜLETEK.

Választmányi ülés a Katholikus Körben. Tegnap este félhatkor látogatott választmányi ülést tartott a Katholikus Kör. Imrik Gusztáv dr referálása alapján beható tanácskozás indult meg Vay Péter gróf katolikus szabad liceumi előadásának minél körültekintőbb előkészítése fölött. A hosszabb eszme csere után a kör technikai ügyeivel foglalkozott az ülés, amely örvendetes tudomásul vette az új villamos szellőztető apparátus alkalmazását a körhelyiségekben. Új tagokkal fölvették: Csigas Mihály községi tanítót, Körffy Imre taktaréképztári tisztviselőt, Szántó Sándor nyugalmazott honvédszázadost, Palotay Arnold püspöki aktuáriust, valamint Répassy Mihályt.

MULATSÁG.

Magántisztviselők thea-estélye. A Magántisztviselők Egyesületének vigalmi bizottsága f. hó 11-én este az egyesület helyiségében családias jellegű tánczczal egybekötött thea-estélyt rendez, melyre a meghívókat most küldötték széjjel. Ha netán az egyesületi tagok valamelyike elnézésből meghívót nem kapott és arra igényt tart sziveskedjenek ez iránt a vigalmi bizottság esténként az egyesület helyiségében időző bármelyik tagjához fordulni. Nem árulhatjuk el, hogy az agilis rendezőség minő kellemes meglepetésben fogja a megjelenteket részesíteni.

TÁVIRATOK.

A válság.

Fuzió?

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) Éjjeli telefonjelentésünk a politikai válság ügyében ott kezdődik, ahol express-tudósításunkat belpolitikai rovatunkban lezártuk. Tisza bizik a szabadelvűpárt roncainak megmenekülésében olyként, hogy fuzionálnak Andrássy disszidenscsoportjával. Ha ez a fuzió sikerülne, akkor új hatvanhetes többség kialakulása volna re-

mélhető. Valóban, nagy önbizalom szükséges az ilyen kalandos, merész terv proponálásához. Ez is a mérges illúziók részességének egyik tünete.

Uj főispánok.

Tudósítónk a legilletékesebb helyről vett információ alapján jelenti, hogy legközelebb a következő *uj főispáni kinevezések* várhatók: *Ung-megyében Feren-czy Elek* anyakönyvi felügyelő; *Turóc-megyében Berecz Gyula* tanfelügyelő; *Ugocsa-megyében Perényi Péter* báró pénzügyminiszteri fogalmazó; *Szepes-megyében Csáky László* gróf ugocsai főispán; *Bereg-megyében Komlóssy György* főjegyző.

Tahy.

Egy bécsi lap értesülése szerint Tahy pestmegyei főispán a november 15-iki installációra a királyi ügyész kíséretében megy el. A királyi ügyész le fogja tépni a pecséteket az ajtókról a törvény nevében, az ajtókat lakatossal kinyitattja. Aki ellentáll az ügyésznek, vagy akadályozza munkájában, azt hatóság elleni erőszak miatt fogják büntető eljárás alá vonni. Ezzel a goromba és nagyon fenyegetőző verzióval szemben Tahy egyik bizalmas embere kijelentette, hogy a november 15-iki közgyűlést nem fogják megtartani.

Kolozs, Zemplén és Debreczen.

Kolozsvármegye mai közgyűlésén, a melyen Dózsa Endre alispán elnökölt, mindenekelőtt kifogásolták a beiktatási jegyzőkönyv hitelességét. Benkő, Macskássy és Szereday heves felszólalása után Dózsa kijelentette, hogy az elnöki székben nem politizálhat, inkább megváltik tőle. A tanácskozásokat aztán végig Szacsavay vezette.

Még hangosabb jelenetek játszódtak le a közigazgatási bizottság ülésén. Fölolvasták a főispán levelét, amelyben kimentti magát, hogy elfoglaltsága miatt nem vehet részt a tanácskozáson. Óriási zaj tört ki erre. Kimondotta azután a gyűlés, hogy Teleki Lászlót törvényes főispánjának nem tekinti, intézkedéseit nem veszi figyelembe.

Zemplén-vármegye közgyűlése ma *Buza Barna* országgyűlési képviselő indítványára elhatározta, hogy az új főispánt el nem ismeri, a hivatalos helyiségeket s a lakást lepecsételi. Azok ellen pedig, akik az új főispántól hivatalt vállalnak, kimondják a társadalmi bojkottot.

Debreczen hasonló megállapodásra jutott. Ide hír szerint *Miskolczy Jenő* kataszteri felügyelő volna a jelölt.

Koncz a sajtónak.

A miniszterelnök a sajtóiroda mellett a vidéki sajtó számára is létesít szinkurat. Állítólag *Baráth Armin* dr délmagyarországi lapszerkesztő fogja megkapni az új állást a miniszteriumban osztálytanácsosi rangban.

Fejérváry és Justh.

Fejérváry szemére hányta *Justh*nak, hogy nem pártatlan. Angliában bizalmat-

lanságot szavaznának neki, ha az elnöki székben így politizálna. *Justh* egyik függetlenségi esti lapban magyarosan megfelel. Abban a pillanatban, amelyben a parlament bizalmatlanságot szavazna neki, nem ülne szemérmellenül a *parlament nyakán*. *Apponyi* azt mondta ebben a kérdésben, hogy Angliában a parlament *Fejérváryt* elsöpörné.

Apponyi.

Meglátogatta déletött a beteg *Kosuthot*, azután *Eberhardra* ufazott. Vasárnap számos képviselő társaságában Pécsre megy, hétfőn pedig Mohácsra. Mindkét helyen koalíciós gyűlés lesz.

*Fejérváry*nak egy bécsi lap előtt tett multkori támadó nyilatkozatára kiváló közjogi érzékkel átitatott válaszban felel *Apponyi*. A kormány hallgat a választási eljárás mikéntjéről. III. Napoleon mintájára akar eljárni: — az osztrák csarizmus szolgálatában. A sajtó megrendszabályozása, a megyei önkormányzat letörése szintén III. Nápoleonra emlékeztet.

A választási reform megfelelő garanciák nélkül csak játékszer egy félig-meddig önkényes-uralom kezében. A parlament a népakarat hű kifejezője. Ő is dolgozni fog azon, hogy a nép szélesebb rétegeire terjesszék ki a szavazati jogot. De csak *historiai és jogfolytonossági* alapon. Ezeket a rétegeket azonban az alkotmány sánczain kell elhelyezni, nem pedig az alkotmány *romjain*.

November 19-én Kolozsvárt lesz *Apponyi*, ahol az erdélyrészi passzív rezisztencia szervezkedik ekkor egyöntetű eljárásra.

Az új józsefvárosi plebános.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) A főváros, mint kegyur a józsefvárosi plebániára *Krizsán Mihály* pápai kamarást választotta meg.

Lányi bojkottja.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) *Lányi* megjelent az ágostai evangélikusok egyetemes gyűlésén, kezét nyujtott *Laszkáry Gyulának*, *Beniczkynek* és *Szentiványinak*, akik azonban sarkon fordultak és nem fogtak vele kezét.

Zigány-Baneth-Dénes.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. távirata.) A királyi ügyész ma adta be vádiratát a vizsgálóbírónál *Zigány, Baneth, Dénes* ügyében meghatározott felségsértésre egyenes felhívás valamint királlysértés miatt.

REGÉNYCSARNOK.

A sellő.

12.

Irta: **Wells H. G.** — Angolból fordította — r.

Igy történt aztán, hogy pár év múlva jegyese lett *Glendower Adeline* kisasszonynak, a kinek kiváltságairól és hozományáról minden bizonnyal önöknek is hallaniok kellett már valamit. Mikor *Harry* eljegyezte, családja, mely eddig buzgón igyekezett őt elfeledni, c-odálatosan érdeklődni kezdett. Miután egy darabig ide-oda ingadozott, filantropikus liberálisnak vallotta magát.

Éppen az utolsó berendezkedésekkel volt elfoglalva, Párisban és egyebütt, a sellő meg-

érkezése idején. Naponta várták őt mindnyájan, beleértve kétségkívül a sellőt is.

III

Glendower kisasszony és jegyese találkozása a Párisból való visszatérés után azon részletek közé tartozik, a melyről kevés hű adatom van. *Harry Folkestoneba* jött s a *Metropolba* szállott, minthogy *Buntingék* háza «megtelt» s minthogy a *Metropol* volt legközelebb *Landgatthez*. A mint megérkezett, *Adelinehez* sietett — s *Adeline* betette az ajtót. Aligha esett meg a találka ölelkezés nélkül.

Megvallom, irigylem a regényíró szabadságát, a ki önöket beviheti egy ilyen elzárt ajtó mögé s mindent önök elé adhat, a mit ott beszélnek vagy tesznek. Én aki valóságot beszélek el, sajnos, ezt nem tehetem. Annyi valószínű, hogy politikáról is beszéltek, mert mire lementek a kertbe, a hol *Buntingné* és a sellő croquet-játékhoz várták a leányokat. *Adeline* már teljesen tájékozva volt mindenről.

A sellő előbb látta meg őket.

— Itt van, mondá hevesen.

— Kicsoda?

— Az ön másik fia.

— Hiszen azok *Adeline* és *Harry*! Csak nem csinál belőlük egy párt?

Aztán a kertben folyt a társalgás. A sellő alig szólt valamit, de megfigyelte *Charterist* és *Adelinét*, legkivált pedig *Chatteris* viszonyát *Adelinehez*.

HATODIK FEJEZET.

Tünetek.

I.

Melville sohasincs teljesen tisztába a dátumokkal. Most ez nagyon sajnálatos, mert valóban fölötte érdekesítő dolog volna megtudni, hány nap telt el addig, míg *Harry* bizalmasan beszélgetni kezdett a sellővel. A *Folkestonei* egyik ösvényen találkoztak, mikor *Harry* éppen könyveket vitt *Melville* társaságában. A sellő a maga tolató székében ült.

— Könyvek? kérdezte.

— Igen, felelt *Melville*.

— Kinek?

— *Glendower* kisasszonynak.

— S miről szólnak?

— A földbirtok helyzetéről.

— Ez nehezen lesz az én szakmám, mosolygott a sellő és *Chatteris* önkéntelen csatlakozott mosolyához.

— Kis szünet következett.

— Ön politikai ellenfele *Hythenak*, a másik jelöltnek?

— A sors szabta ki ezt az utat, felelt *Harry*.

— Azzal fenyegetőzik, hogy szeptemberben foleszlatják a házat.

— Egy hónap múlva, felelt *Chatteris* azzal a hangsúlyozással, a mely a biztos tudatot jellemzi.

— Akkor aztán lesz dolgunk, szólt *Melville*.

— S én is korteskedem, mondá a sellő. Sohasem próbáltam...

— Nehéz munka lesz, szólt *Melville*.

— Nem törődöm vele. Tréfa az egész. Segítenem kell.

— Ez nagy bátorítás.

— Mehetnék én önnel az én beteg kosimmal?

— Különös lenne.

— Akárhogyan, de segíteni szeretnék.

Később *Chatteris* egyedül levén *Melville*-vel, megkérdezte:

— Ki ez a *Vizy* kisasszony?

— *Buntingné* barátnője,

— Ugy létom én is — Igen bájos hölgynek látszik.

— Az is.

— És érdekes. Betegsége is érdekessé teszi. Olyan szenvedő külsőt kölcsönöz neki — valami poétikusát. Csak üldögél, felel és mosolyog. Van a szemében valami bensőséges. És mégis...

Unokatestvérem nem segített folytatni.

(Folyt köv.)

NYILTTÉR.

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a Nagy Teleky-u. 426. sz. házamtól saját termésű, jól kezelt, kiváló minőségű boraimat kismértékben, nyílt edények és zárt palackokban ki-mérem.

1 liter ujbór 28 kr.
1 » óbor 32 »

Eladásra kerül továbbá 2000 drb két éves, 1 méter magas, mintegy 12 kiváló faju francia barackcsemete, ára darabonként 40 kr.

Kiváló tisztelettel:

Jelinek Ferencz.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemű **tükrök, réz- és vasbutorok** a lehető legszolidabb árszámítás mellett a **legszébb kivitelben** szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyeletem mellett készülnek minden e szakmába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középsiskolába készülő tanulóknak, kisiparosok és kisgazdák számára.

Irtá: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

Bumbera Imre

polgári- és papi-szabó
Nagyvárad, „Bazár“-épület, színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű ÓSZI és TÉLI** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **SIMA, FEKETE** áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reveranda, czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. **Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legzél-szerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka, jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseit kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

1348.

polgári- és papi-szabó.

**Az „Első nagyváradai
czipő- és csizmagyár“
Moskovits Farkas és Tsa cég.**

mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és kizárólag a legfinomabb lábbelieket **kézimunkával** készítteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5 számú sa-ját házban (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében

férfi, női, fiu és gyermekecipőket, vízmentes csizmákat, eredeti gyári árban — minden pár lábbelín a szabott ár rá van plombálva — árusít.

**Kitűnő anyag! Legjobb szabás!
Tartós munka!**

Kényelmes viselet! Legdivatosabb fazon!
Telefon: 417.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1905. nov. 6-ikán nov. 7. napján tartott vásárban eladott természetnyenyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 16.— 15:80 15:60. Kétszeres buza 13:60 13:40 13:20 Rozs 12:80 12:60. 12:40 Árpá 13:20 13.— 12:80 Zab 12:40 12:20 12.— Tengeri 15.— 14:80 14:60. Borsó 40.— Lenese 44.— Bab 30.— Köleskása 30.— Burgonya 4.80 100 kiló lángliszt 28.— Zsemlyeliszt 27.20 Fehérkenyérliszt 27.— Barnakenyérliszt 23.— Széna fuvarral 7. Szalma fuvarral 2.— Sózott szalonna 160.— Zsup-szalma —18. Alom-szalma —12. 1 köbméter bükkefa 6:50. Tölgyfa 6.— Cserfa 7.— 1 kiló marhabus I. o. 1:12, 1 kiló marhabus II. o. 1:04, 1 kiló marhabus III. o. —96 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter uj-bor 80.— liter pálinka

—72, 1 liter szilvapálinka 1:60, 1 liter szesz 2.— 1 mm kőso 21:80. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju ——. 1 mm. magyar gyapju 1 ——. hltr. ó-bor 64.— 1 hltr. ujbór 40.— 1 mm. mész 1:80. 1 mm. kemény faszén 3:20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag —.— 1 hltr. köles —.— 1 hltr. repce —.— 1 hltr. dió 38.— 1 hltr. mogyoró —.— 1 hltr. aszalt szilva —.— 1 klg. savanyu káposzta —.— klg. szalonna nyers 1:76. 1 klg. sertésbús 1:36. 1 klg. vereshagyma —26. 1 klg. foghagyma —42. 1 klg. bors 2:40. 1 klg. paprika 4:50. 1 klg. barna kenyér —20. Egy liter kóolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. nov. 6-án

Tiszta buza körülbelül 2400 hltr. Kétszeres buza 300 hltr. Rozs 1000 hltr. Arpa 200 hltr. Zab 300 hltr. Tengeri 1300 hltr. Burgonya 200 hltr.

Lábasjésszágok: Hizott sertés mintegy 100 drb. Félhizott 130 drb. 2 évesnél fejlebb 137 drb 1 évesnél 2 évesig 278 drb. Süldő 293 drb. Malacz 297 drb. Vágó malha 268 drb. Jármos ökör 285 drb. Fejős tehén 275 drb. Borju 340 drb. Bivaly 11 drb. Juh és kecske 150 drb. Ló 371 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi nov. 6-án.

1 pár I-ső rendű jármos ökör 620—760 korona
1 pár II-od rendű jármos ökör 520—620 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör 360—520 korona.
1 drb fejős tehén 150—360 kor., 1 drb vágó ökör 170—340 kor. 1 drb. vágó tehén 160—310 ökör 1 drb veres borju 35—55 kor. 1 drb. fél éves borju 55—85 kor., 1 drb egy éves borju 65—140 kor., 1 drb két éves borju 75—200 korona. 1 drb hizott sertés 100—112 kor., pár fél éves sertés 38—50 kor., 1 pár egy éves sertés 75—90 kor. 1 pár két éves sertés 110—160 korona. 1 drb. igás ló 160—340 korona. 1 pár ökbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor. 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár löbőr 10—20, korona.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, nov. 8.

Buza okt. — — — —	16:38
Rozs okt.-re — — — —	13:16
Tengeri április 1906 — — — —	13:38
Zab ápr.-ra — — — —	13:16
Repeze aug.-ra — — — —	21:06

Értéktözsde.

Budapest, nov. 8.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 nov. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	114.25
Magyar koronajárdék 4—%	— — —	95.75
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	86.55
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	96.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	97:50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	— — —	2:18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	161.—
Osztrák járadék papirban	— — —	100.—
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100:70
Osztrák járadék aranyban	— — —	119.—
Osztrák korona járadék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	1:60
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16:35
Magyar hitelbank részvény	— — —	782:50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	673:50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	66.85
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19:12
Német birodalmi márka	— — —	117:60
London vista	— — —	646:06
Páris vista	— — —	95:55
20 márkás arany	— — —	23.49

SZERKESZTŐI PÓSTA.

H. G. (Helyben.) Amit a lapokról irtunk, nem helybeli czélzással íródott. Általános tünet, hogy a fővárosi és egyes vidéki lapok feltűnő gyorsan vedlenek át kuruczból haladópartivá; erre kellett rámutatnunk, figyelmeztetvél, hogy a játékot felismerik.

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Világhírű előpataki gyógyvíz

Számtalan előismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányatoknál.

2. **Alteti vérbőségben, vérpan-gásban, aranyérben** s az ezzel járó rásztkór s kedélykór szokásos székrekedéseivel.

3. **Máj- és lépdeganatokban**, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdeganoknál.

4. **Fejldési sápkórban** s az ezen alapuló hószám zavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a kezdődő húgykő és fővény-lerakódás eseteiben kitűnő húgy-savoldó.

6. **A méh idült tömüléseivel, dagat-nál, fehér folyás s rendetlen havad-zásnál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas- és mézszertalmánál fogva meglepően elősegíti, egészséges embereknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatba van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése

NAGYVÁRADON.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek

a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kúles“ szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

1227. b.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére legjobb és legolcsóbb.

Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

Várlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden szappan »Schicht« névvel és a »Szarvas« vagy a »kúles« védjeggyel legyen ellátva.

lők az árverés megkezdése előtt a feltételeket ugyanezen körülmény előismerése végett aláírni tartoznak.

Árverelőt teit ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1905. november hó 2-án.

Komlóssy József,

1373. jog- és gazd. tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a tulajdonát képező Fekete Sas és Zölfa szállodák eladása céljából 1905. évi december hó 4-én délelőtt 10 órakor a város-háza nagytermében nyilvános árverést fogok tartani.

Az árverés a fent megnevezett két ingatlanra külön-külön és együttesen s ezen kívül a Fekete Sasra vonatkozólag új szálloda és redont építésének kötelezettsége mellett és ily kötelezettség nélkül fog megtartani.

a.) A Fekete Sas kikiáltási ára 389000 korona.

b.) A Zölfa kikiáltási ára 352300 korona. s a két ingatlané együtt 741300 korona.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10 %-a szolgál mely árverelőik által az árverés megkezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le. — Azok az árverelőik, kik a bánatpénzt mindkét ingatlanra nézve leteszik a különleges árverésen való részvételre is jogosítva vannak.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekintethetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat utján lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitett határidőig a szóbeli árverés megkezdése előtt adhatók bes ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, szóbelileg árvere-

Megnyilt a Könyvkirály

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota).

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. theologiai könyvtár. 1362

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy raktárunkat

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA CZÉG

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannonia-szálloda mellett.

most már teljesen felszereltük s állunk a t. vevőközönség rendelkezésére. Állandó raktár: Női-, férfi- és gyermek-fehéreneműekben. — Női ruhaszövet különlegességek. — Kitűnő mosó barchetek. — Chiffonok. — Vásznak. — Paplan, madracz, szalmazsák. Bélésárak. — Rövidárak. — Nyakkendők és keztyűkben. — Jäger alsóruhák felnőttek és gyermekek részére minden nagyságban. Mindekat készséggel küldünk.

Pontos kiszolgálás. — Szabott árak. — Kitűnő árak.

Kiváló tisztelettel: **Ajtay Gyula és Társa.**